

Sisällys

MUUTAMIEN MERKKIEN SELITYKSIÄ 6

1. KÄDESTÄ, ÄIDISTÄ JA HAKEMISESTA – ELI MITÄ ME VOIMME TIETÄÄ KIELISTÄ, JOITA EI ENÄÄ PUHUTA 11

2. SUOMEN ALUEEN ALKUASUKKAIDEN KIELET – ELI MITÄ ME VOIMME TIETÄÄ KIELISTÄ, JOISTA EMME TIEDÄ JUURI MITÄÄN (8850–5200 EKR.) 32

3. RUUKUNSIRPALEET, JOTKA OVAT VALITETTAVAN HILJAA – ELI MITÄ ME VOIMME TIETÄÄ KAMPA- JA NUORAKERAAMIKKOJEN KIELISTÄ (5200–2300 EKR.) 46

4. JÄTTILÄINEN SYNTYY JA RATSASTAA YLI EUROOPAN KYLVÄEN KUOLEMAA – ELI MITÄ ME VOIMME TIETÄÄ KANTAINDOEUROOPASTA JA SITÄ PUHUNEISTA IHMISISTÄ (4500–2500 EKR.) 87

5. HAVUMETSIIEN NOIDAT JA METSÄSTÄJÄT, JOILLA OLI KAKSI SIELUA – ELI MITÄ ME VOIMME TIETÄÄ KANTAURALISTA JA SITÄ PUHUNEISTA IHMISISTÄ (2500–2000 EKR.) 131

6. ETELÄNAAPURIN HERRAT JA ORJAT – ELI MITÄ ME VOIMME TIETÄÄ URALILAISTEN JA INDOIRANILAISTEN KIELTEN VARHAISIMMISTA KONTAKTEISTA (2500–1500 EKR.) 189

7. LÄNSIKANTAURALI OLI KIELI, JOKA OLI OLEMASSA TAI SITTEN EI – ELI MITÄ ITÄMERENSUOMALAISTEN, SAAMELAISTEN JA MORDVALAISTEN KIELTEN YHTEISET PIIRTEET KERTOIVAT NIIDEN HISTORIASTA (1500–800 EKR.) 213

8. SUSIMIEHET, JOTKA EIVÄT RAKENTANEET TEMPPELEITÄ JA JOIDEN MYTOLOGIA NÄYTTÄÄ MILTEI URALILAISelta – ELI MITÄ ME VOIMME TIETÄÄ GERMAANIN VARHAISHISTORIASTA (1500–500 EKR.) 255

9. URALIN TYTÄR, JOKA KANTAA YHÄ MUKANAAN
FENNOSKANDIAN VIIMEISTEN MUINAISKIELTEN
JÄÄNTEITÄ – ELI MITÄ ME VOIMME TIETÄÄ SAAMEN
VARHAISHISTORIASTA (1200 EKR. – 500 JKR.) 288

10. JOKIMATKAILIJAT, JOTKA FILTERÖIVÄT ÄÄNTEISTÖNSÄ
BALTTIIN JA GERMAANIIN SOPIVAKSI JA REMONTOIVAT
KIELIOPPINSA – ELI MITÄ ME VOIMME TIETÄÄ
KANTASUOMEN HISTORIASTA (1000 EKR. – 700 JKR.) 341

11. PELINAPPULAT ALKAVAT OLLA LAUDALLA – VAAN
KUINKAS SITTEN KÄVIKÄÄN? (700-LUVULTA KOHTI
KESKIAIKAA JA MUUTAMIA HUOMIOITA ASIOISTA,
JOTKA EIVÄT OIKEASTAAN ENÄÄ KUULU TÄMÄN KIRJAN
PIIRIIN) 399

KIITOKSET 430

Viitteet 432

Lähteet 471